

CHRZEŚCJAŃSKI USTRÓJ SPOŁECZNY

- Leon XIII: RERUM NOVARUM
- Pius XI: QUADRAGESIMO ANNO
- Komentarz

**Kolekcja
Emila Kornasia**

Cena 2/6

LONDYN 1942

F. MILDNER & SONS

Herbal Hill, Clerkenwell Road, E.C.1

SPIS RZECZY

ENCYKLIKA "RERUM NOVARUM":

UWAGI WTEPNE	3
Wstęp do Encykliki:	
Zmiany społeczno — gospodarcze	9
Ważność kwestii robotniczej	9
Trudności i niebezpieczeństwa	10
Przyczyny kwestii robotniczej	10

CZĘŚĆ I. Rozwiązanie fałszywe: socjalizm

Ustrój socjalistyczny	11
Własność wspólna szkodliwa dla robotnika	
Własność prywatna jest dla robotnika celem	12
owocem oszczędności	12
sposobem polepszenia losu	12
Własność wspólna sprzeciwia się prawu natury	13
Własność prywatna jest prawem natury, albowiem:	
1) domaga się jej rozum i nałożony na człowieka obowiązek starania się o przyszłość	14
Odparcie dwu zarzutów: a) lepsza jest opatrność państwa, b) Bóg dał wszystkim ludziom ziemię	15
2) Praca wyciskając piętno osobowości na rzeczy materialnej daje człowiekowi prawo do niej	15
Zgoda na tym punkcie między przekonaniem ludzkości, prawem państwowem i prawem boskiem	16
Własność wspólna zagraża rodzinie	
1) Rodzina jest starszą od państwa	17
2) Rodzina ma prawo posiadania	17
3) Dlatego państwo nie może zastąpić własności rodzinnej swoją "opatrnością"	18
Wprowadzenie własności wspólnej grozi społecznym rozstrojem ...	19

CZĘŚĆ II. Prawdziwe rozwiązanie

1) <i>Działalność Kościoła</i>	20
Kościół wpółdziała przez swoją naukę:	
1) uczy, że nierówność społeczna i dolegliwości związane są z życiem doczesnem	21
2) że wszystkie warstwy społeczne są skazane na współpracę ze sobą ...	22
Wychowawcza działalność Kościoła.	
1) Kościół wychowuje społeczeństwo w zgodzie przez akcentowanie obowiązków sprawiedliwości w stosunkach między pracodawcami i pracownikami	22
2) przez myśl o wieczności	23

Praktyczna działalność Kościoła.

1) Kościół sam tylko sięga w głąb dusz	27
2) odnawia całe społeczeństwo	28
3) popiera materialny dobrobyt społeczeństwa	28
a) przez wychowanie w cnocie	29
b) przez liczne instytucje społeczne	29
Tak czynił w pierwszych wiekach	29
tak samo w dalszych okresach jego historii	30
Stosunek państwowej opieki społecznej do miłosierdzia chrześcijańskiego	30
2) <i>Rola społeczna państwa</i>	30

Obowiązki państwa w zakresie kwestii robotniczej.

1) Pierwszym obowiązkiem państwa jest troska o dobrobyt ogółu	31
2) Dalszym zaś opieką nad warstwami ubogimi	31

Działalność państwa jest ograniczona.

1) Zasada: państwo wkracza w życie społeczne wtedy, kiedy się tego domaga interes całego społeczeństwa albo jego części składowej	33
2) Zastosowanie: wypadki, w których interes zbiorowy lub częściowy wymaga interwencji państwa	34

Kilka szczególnych wypadków interwencji państwa.

1) Ochrona własności prywatnej	35
2) Ochrona pracy	35
a) bezrobocie (strejk)	35
b) warunki pracy: duchowe i materialne	36
c) ochrona kobiety i dziecka	37
d) płaca sprawiedliwa	38
3) Uwłaszczenie mas	40
3) <i>Spoleczne zadania organizacji zawodowych</i>	42
1) Ich użyteczność	43
2) Ich prawo do istnienia wynika z potrzeb natury...	43
i z obecnych warunków życia społecznego	45
Pochwała katolickich działaczy społecznych	46
3) Ich organizacja	47
4) Program działania	48
5) Spodziewane skutki działalności katolickich stow. zawod.	49

ZAKOŃCZENIE	51
-------------	----

ENCYKLIKA "QUADRAGESIMO ANNO"

Przyczyna napisania Encykliki	55
Główne punkty	57
Przedmiot Encykliki...	58

I. Dobrodziejstwa enc. "Rerum Novarum"

1) Co zrobił Kościół; a) na polu nauki	58
b) w zastosowaniu praktycznym	60
2) Co zrobiła władza państwowa;	60
3) Co zrobili sami zainteresowani;	61
Zrzeszenia robotników	62
Zrzeszenia innych klas	64
Zrzeszenia pracodawców	64
Wniosek: "Magna Charta" ustroju społecznego	64

II. Władza Kościoła w sprawach społecznych i gospodarczych

1) Prawo własności	66
Jego indywidualny i społeczny charakter	66
Obowiązki ciążące na własności	67
Prawa państwa	68
Obowiązki co do wolnych dochodów	69
Tytuły nabywania własności	69
2) Kapitał i praca...	70
Niemożność wytwórcza każdego z tych dwóch czynników wziętych z osobna	70
Niełusne uroszczenia kapitału	71
Niełusne uroszczenia pracy	72
Główna zasada sprawiedliwego podziału...	72

